Accursius, Guilelmus: Casus longi super Institutis
Straßburg, ca. 1488 [GW 11711] [Sack 14] Seite 73b

tributū aliqñ dicit plus expedit agere de pe
culio puta si nō fuerit ꝯtractū in peculio. sȝ
quadam merce peculiari que est in tercia vl'
in quarta pte peculij. Maior aūt pars pe-
culij nō est in merce sed in predijs ⁊ peculi-
is ⁊ funebri pecunia tunc si agat tributoria
habebit nō solū eius merces in qua nego-
ciat. sȝ eius qđ inde receptum est. si aūt đ pe
culio agat. habebit ratio peculij totius. ⁊ ꝑ
pterea debet quis caute ꝓuidere ⁊ eligere il
lam actōnē que magis sibi ꝓficere possit. sȝ
quicunqȝ potest ꝓbare in rem dñi versū de
in rē verso agere pōt vl' debet. ⁊ hoc di. Que
diximus oīa illa ⁊c. Que diximus de illo ꝗ
ꝯtraxit cū seruo intelligatis in eo qui cuȝ fi
lio vel filia nepte vl' nepote contraxit. h dic
Inde ꝓpric seruat ⁊c. Licet idē sit de seruo.
quo ad dñm quod. in filio quo ad patrem ⁊
econuerso. Aliquid tñ speciale ē in filio qđ
nō habet locum in seruo scȝ se. cō. macedon.
qđ ꝓhibet filiofa. mutuari qđ nō loquitur
de seruis. Quare aūt se. cō. maced. introdu-
ctū fuerit melius habebitis in lr̄a ꝗȝ in aliq
pte iuris. hoc dicit. habetis hic glo. magnā
que nihil aliud facit ꝗȝ enumerare casus in
quibus cessat mace. ⁊ sunt sex. Illud in sum
ma. dixi iusti. Dñe satis dixistis de natura
istaꝝ adiectionū. Frater, dicit ipe veꝝ ē. ad
huc in sūma debes scire ꝙ si aliꝗs ꝯtraxit
cū filio vl' cū seruo iussu patris vl' dñi vel in
rem patris vl' dñi aliquid versum fuerit. po
terit agere cū patre vl' dño ac si cū eo contra
xisset ⁊ ab eo condicere directa adiectōne vt
insti. vl' ꝙ iussu vl' alia. Ipse em̄ qui potest
agere exercito. vl' insti. poterit agere directa
ꝯtra dñm vl' patrem. q₂ iussu ipsoꝝ ꝯtraxis-
se videt. Semp em̄ qui instituit vel prepo-
nit quasi iubere ⁊ velle videt ꝙ cum eo age-
ret. ⁊ hoc dicit.

De noxalibus actionibus.

Quia nō tm̄ ex ꝯtractu eoꝝ qui ī no
stra ptāte sunt. sed etiā ex eoꝝ male-
ficijs cōuenimur. ideo hic tractat
de noxalibus dicēs. Ex maleficijs ⁊c. Que
siui a legislatore. in quibus habēt locuȝ no
xales act. Et ipse rñdet dicēs ꝙ introducte
sunt ex maleficijs seruoꝝ ⁊ ponit exempluȝ
in litera de diuersis maleficijs ꝓ quibꝫ dan
tur act. noxales. In ꝗbꝫ noxa. act. si ꝯdēna
tus fuerit dñs noxaliter ꝯuentus liberꝝ est
ei soluere estimatōȝ damni vl' dare seruū ꝓ
noxa. Sȝ dñe qđ ē noxa. dicit ipse. Noxa ē
ipm corpus qđ delinquit siue nocet. noxia ē
ipm maleficiū ꝓprie loquēdo. ꝓmiscue tamē
vtimur his ꝟbis scȝ noxia ⁊ noxa. h đ. Sū
ma aūt rōne. Quesiui a legislatore quare fu
it ꝯstitutū ꝙ dñs ꝗ ꝯuenit act. noxali possit
liberari dando seruū ꝓ noxa. Frater dic ipe
hoc sūma rōne fuit introductū. Iniquum
em̄ esset si seruꝰ ꝑ nequitiā suā dño suo vltra
estimationē corꝑis sui posset damnū dare. ⁊
hoc dicit. Dñs noxali. qđ iam dictū est đ no
xalibꝫ act. sufficeret ꝓ toto titu. In. §. tñ isto
dicit ꝙ si dñs ꝯueniat ꝓ maleficio serui dā
do seruū liberat. ⁊ in isto casu licȝ dñs ꝓ de
licto serui ⁊ non ꝓ facto suo seruū tradat ip
si actori tñ dñium transfert in ipsuȝ actorem
sicut transferret dñium serui in tradēdo ser
uum ꝓ ꝓprio facto puta si vendidisset cū. ve
runtamē scire debetis ꝙ si seruus datus ꝓ
noxa. quesita pecunia ab amicis suis dam
nū velit resarcire auxilio pretoris manumit
tet qđ est mirabile. sed h est in fauorē liberta
tis. h di. Sūt aūt ꝯstitute ⁊c. Ego dixi im-
ꝑatori. Dñe vellem scire an actōes ille noxa
les ꝓcedant a iure ciuili an a pretorio. ⁊ di-
xit ꝙ ab vtroqȝ iure ꝓcedūt. Est em̄ vna act.
noxalis ꝗ ꝓcedit a. l. xij. tab. scȝ act. fur. non
manifesti. Est ⁊ alia noxalis que descendit
a. l. aꝗ. scȝ damni iniurie. ⁊ alie sūt act. no-
xales que descēdūt a iure p̄reto. veluti vi bo.
rap. ⁊ iniuriaꝝ. Omis em̄ actio noxalis ⁊c.
Scire debetis ꝙ oīs actio noxalis caput se-
quit. vnde si seruus tuus damnū dederit ⁊
postea incipiat aliꝰ eū possidere. agit noxali
ter ꝯtra nouū dñm ipm seruū possidentem
vl' si manumissus fuerit tūc poterit directo
cōueniri de delicto suo. ⁊ silr ꝯtingit ecōuer
so plerunqȝ ꝙ ille qui tenebat directo primo
ex delicto suo postea incipiat teneri noxali-
ter. ⁊ de hoc exemplificat dñs iusti. satis in
lr̄a. ⁊ h đ. Si seruus dño. Pone ꝙ seruus
deliquerit ꝯtra dñm suū. certe de hoc nulla
actio ꝓdita est. q₂ nulla est obligatio ciuilis
inter dñm ⁊ seruū. ⁊ adeo hoc veꝝ ē vt si no
uum dñm inceperit seruꝰ illeꝗ ꝯtra dñȝ de-
liquit obtinere. vl' si liber factus fuerit non
poterit ꝗndā dñs ꝯtra eū agere. nec nouuȝ
dñm noxaliter ꝯuenire. Sed qđ si seruꝰ ali
enus aliꝗd deliquerit ꝯtra te ⁊ postea factꝰ

http://dl.ub.uni-freiburg.de/diglit/accursius1488/0152
© Universitätsbibliothek Freiburg
gefördert durch Baden-Württemberg